

Predicatie
uitgesproken door **ds. J.J. Roodsant**
op 7 april 2011
te Lekkerkerk

Zingen: Psalm 130 : 1

Lezen : Jesaja 63 : 7 - 19

Gebed

Zingen: Psalm 84 : 3, 4

Geliefden, met de hulp des Heeren en onder inwachting van de Heilige Geest, willen we uw aandacht bepalen bij Jesaja 63, het gedeelte dat we samen hebben gelezen, en daarvan nader het 14^e vers, het eerste gedeelte, waar des Heeren Woord aldus luidt:

“Gelijk een beest dat afgaat in de valleien, heeft hun de Geest des HEEREN rust gegeven.”

En ik noem u de volgende aandachtspunten:

1. Gelijk een beest
2. Gelijk een afgaand beest
3. Gelijk een wederom geboren beest

Geliefden, onze tekst begint te spreken over een beest. En de kanttekenaren schrijven erbij, dat het hier waarschijnlijk om een paard of om een koe gaat. Maar hoe het ook zij, ontwijfelbaar is dat Jesaja, door de inspiratie van de Heilige Geest, een lastdier op het oog heeft, en dus een dier dat zwaar belast is met vele lasten. Dat lastdier wordt niet zelden onder vloeken, schelden en slaan voortgedreven. Of dat lastdier wordt voor een ploeg gezet, om de ploeg door de harde, steenachtige grond te trekken. En dat lastdier kan voor een wagen gespannen worden die hoog beladen is. Nu vestigt de profeet Jesaja onze aandacht op dit lastdier, om daarna, met het tweede deel van ons tekstvers, de vergelijking te maken tussen dat lastdier en het van eeuwigheid uitverkoren volk des Heeren. Want we lezen daarin: “Alzo

hebt Gij Uw volk geleid.” Wanneer we dus vanavond met aandacht naar dat lastdier kijken, geliefden, dan wordt ons in de vergelijking met dat lastdier de weg getekend welke de Heere op aarde met mensenkinderen komt te houden, die Hij, naar Zijn vrije en soevereine genade, van voor de grondlegging der wereld heeft uitverkoren tot de zaligheid; die Hij toen onder het zegel der verkiezing heeft gelegd, en in de Raad des Vredes aan Zijn Zoon heeft gegeven, om alles door Hem te laten volbrengen, zodat dit volk uit genade, om niet, gezaligd kan worden. Ja, zodat dit volk gereinigd kan worden van alle vuile zonde en bekleed kan worden met de gerechtigheid van Christus, de heiligheid van Christus en de heerlijkheid van Christus, om volmaakt rein de drie-enige God te verheerlijken. O geliefden, wanneer we vanavond een ogenblik stilstaan bij onze tekstwoorden, dan moeten we deze dus gaan toepassen op het volk dat nooit naar God heeft gezocht, dat nooit naar God heeft gevraagd, dat alles heeft gedaan om in de hel terecht te komen, maar dat van Godswege getrokken is uit de duisternis tot het wonderbare licht des Heeren, en dat eens eeuwig zal zingen van Gods goedertierenheên; omdat dit volk God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest heeft leren aanbidden, dienen, eren en beminnen met het hele hart. En dan staan we, met ons eerste aandachtspunt, stil bij de woorden: **“Gelijk een beest”**. Want geliefden, de Heilige Geest gaat dus een vergelijking maken tussen een beest en het uitverkoren volk des Heeren in haar natuurstaat. Nu weet ik wel dat wij mensen, stuk voor stuk, de neiging hebben om ertegen te briesen dat een mens vergeleken wordt met een beest. Dat lijkt toch nergens op? Maar geliefden, Gods Woord is de waarheid; en Gods Woord heeft altijd gelijk. En deze woorden staan in Gods Woord, en dus komt openbaar, geliefden, hoe een mensenkind, dat vreemdeling is van het wederbarende werk des Heeren, er in Gods ogen vóórstaat. Want zo’n mensenkind is voor de Heere niets anders dan een beest. Zeker, er is natuurlijk een groot verschil tussen een mens en een beest; want een beest heeft geen onsterfelijke ziel, en een mens wel. En aan een beest wordt het Evangelie van vrije, soevereine genade niet verkondigd, en aan een mens wel. Ja, een mens gaat een beest dus ver te boven. En de Heere Jezus zegt dan ook tegen Zijn discipelen, dat zij de vogelen des hemels zeer veel te boven gaan. Aan de andere zijde is een mens ver beneden het dier terechtgekomen, geliefden; ja, een mens is zo onvoorstelbaar diep gezonken. O, de Heere heeft de mens geschapen naar Zijn beeld en gelijkenis, en dus in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid, om het pronkjuweel van de schepping te zijn, en om, met Gods beeld versierd, de Heere te dienen, te eren, groot te maken en te verheerlijken. Maar de mens is van de top van eer in eeuwige verwoesting neergestort. En de mens heeft God naar troon en kroon gestaan. De mens heeft zichzelf bedoeld en die mens heeft het eigen ik op de troon in de troonzaal des harten gezet. En geliefden, die mens is daardoor álles kwijtgeraakt

en tot een doemeling, tot een helleling en tot een doodschuldige voor God geworden. O, die mens kent hierdoor het recht des Heeren niet meer en is minder dan het dier geworden. En dus geliefden, dus komt onze tekst volkomen terecht de vergelijking te maken tussen een mens en een beest, en dan wel tussen de gevallen mens en een beest. Ach, daar lijkt die mens nu op, hoe erg dat ook voor ons is. O geliefden, wij zijn als een wild beest geworden, als een redeloos beest, als een zinloos beest, als een genadeloos beest. Asaf moet dan ook in Psalm 73 eerlijk voor de Heere belijden een groot beest bij God te zijn, om ons eerste aandachtspunt volkomen bij te vallen. Maar weet u, van deze donkere, diepgevallen staat weet een mens van nature helemaal niets af. Want een mens is dan wel diep gevallen, maar naar zijn uitleving is hij omhóóg gevallen, is hij in hoogmoed gevallen, en heeft hij zeer hoge gedachten van zichzelf gekregen. O, de mens wil altijd weer als God zijn, en de mens gaat altijd weer opnieuw bij zichzelf te rade, bij zijn eigen gevoelens, zijn eigen gedachten en bij zijn eigen verlangens. En dat kunnen we telkens horen, geliefden, want dan klinkt daar: ik wil, ik doe, ik vind, en: ik meen. Altijd weer ik en nog eens ik. En dan worden de kranten en de tijdschriften volgeschreven met meningen van gruwelijk hoogmoedige mensen; mensen die er geen idee van hebben dat ze gelijk een beest in het leven staan. En denkt u nu niet bij uzelf dat dit alleen maar bij de wereld voorkomt, want geliefden, op het godsdienstige erf is het precies eender. O, wat lezen we toch bijna dagelijks een Godonterende, een walgelijke en een verderfelijke onzin over de Heilige Doop, over het afleggen van openbare Belijdenis en over talloze andere zaken. Ja, over God en Goddelijke zaken wordt vaak verschrikkelijk Godonterend geschreven door onwederomgeboren en onbekeerde dominees en dus door mensen die niet eens weten dat ze gelijk een beest in het leven staan.

Maar geliefden, nu kunnen we wel van ons áfwijzen, maar de vraag moet veeleer gesteld worden of wij deze zaak al persoonlijk hebben leren kennen; of wíj er al achtergebracht zijn, u jij en ik, heel persoonlijk, gelijk een beest in het leven te staan, of in de kerk bezig te zijn. En nu knikt u misschien voor uzelf wel van ja, maar geliefden, kent u deze waarheid dan met meer dan alleen uw verstand? Hebt u deze waarheid al bevíndelijk leren kennen, dus met uw hart? Hebt u dit woord des Heeren al onder tranen, verdriet, schaamte en smart bij moeten vallen? Want geliefden, we kunnen die zaken wel met ons hoofd weten, maar dan zit het een voet te hoog, en hebben we slechts verstandsgeloof. Het gaat de Heere echter slechts om wat er in ons hart leeft, het gaat de Heere slechts om bevindelijke kennis, en om waarheid des harten. O, het is de Heere slechts te doen om beleefde zaken, om ingeleefde en doorleefde zaken. Ach geliefden, onderzoekt uzelf daarom toch nauw hoe het met u is gesteld. Want er

zijn zoveel mensen – en misschien ook wel onder ons – die verstandelijk de zaken van Gods Woord keurig op een rij hebben, en die heel precies kunnen vertellen wat je als mens allemaal meegemaakt moet hebben om kind des Heeren te zijn. Maar nooit hebben ze die zaken met hun h art beleefd, nooit zijn ze in de beleving geworden wat ze zichzelf door hun gruwelijke zondeval hebben gemaakt; nooit hebben ze onder hete en bittere tranen moeten belijden gelijk een beest in het leven te staan. En als dit gemist wordt, geliefden, dan moet u er maar op rekenen dat de Heere nog nooit in uw leven is begonnen. Want de Heere Jezus leert ons zo helder in Johannes 16:8, dat de Heilige Geest altijd begint bij het begin, en dat de Heere een mensenkind, die Hij werkelijk komt op te zoeken, altijd komt te overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. O geliefden, al kun je tegenwoordig vanaf vele kansels heel andere dingen horen, en al beweren vele godsdienstige leugenaars dat je z lf tot geloof moet komen, dat je in eigen kracht de Heere Jezus moet aannemen, en dat de ware rust voor het grijpen ligt, het enige waarachtige begin bij de Heere vandaan staat in Johannes 16:8, en dat is dus nooit anders, in vroeger tijd niet en in onze tijd niet dan de met het hart beleefde overtuiging van zonde, gerechtigheid en oordeel. Ach geliefden, ziet dan eens na of de Heere al in waarheid in uw leven is begonnen, en wat er is gebeurd, toen u naar uw eigen gevoel werd opgezocht van de Heere. Want wat zou het erg zijn als u uzelf zou bedriegen omdat u z lf bent begonnen; en omdat er in uw ziel niets anders heeft plaatsgevonden dan de uitwerking van de gemene genade des Geestes. Want dan kunt u als twee druppels water gelijken op een waarachtig kind des Heeren, maar dan bent u het n t niet. Net niet; en dan is het kwijt voor u als het eeuwigheid wordt. Ja, dan staat u voor een gesloten hemelpoort, om d  r terecht te gaan komen waar ge eeuwige smarten zult lijden. O, dan zal de Heere tegen u zeggen: “Ga weg van Mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is”; om u de buitenste duisternis te doen betreden, waar weinig is en gekners der tanden.

Want geliefden, als de Heilige Geest in waarheid in uw leven begint – en wat gun ik u dat toch met mijn hele hart – dan begint Hij altijd een mens bevindelijk te leren gelijk een beest in het leven te staan. En dat gaat de Heilige Geest dan steeds verder en dieper uitwerken. Ja, dan gaat Hij zo’n mensenkind, met ons tweede aandachtspunt, **gelijk een afgaand beest**, leiden in een vallei; in de eerste vallei, onder de wet. Maar geliefden, van dat  fdalen gelijk een beest, o, daar moet een mens niets van hebben; daar briest en brult hij tegen. Hoort u maar wat de Heere Jezus tegen een Saulus bij Damascus zegt: “Het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan.” Een mens wil niet vern derd worden, maar een mens wil omhoog. En een mens wil de diepe gang naar die eerste vallei, onder de wet, niet maken. O, een mens wil

alleen maar meer worden, meer krijgen en hogerop komen. En daarom bries hij tegen dat werk des Heiligen Geestes, daarom brult hij daartegen, en verfoeit hij het. En dat tegenstaan van het werk des Geestes geeft die mens nooit op, geliefden. Maar op Zijn tijd trekt de Heere door in het leven van Zijn ware keurlingen, en dan komt er een punt waarop ze met Jeremía moeten belijden: “Gij zijt mij te sterk geweest en hebt overmocht.” O geliefden, dan gaat de Heere zo’n mensenkind in die eerste vallei, onder de wet, leren wat zonde is. Dan gaat de Heere zonde tot zonde maken. En dan komt die mens erachter dat hij zondigt van ’s morgens vroeg tot ’s avonds laat, ja, dat hij zelfs ’s nachts nog zondigt, in zijn gevoelens, in zijn gedachten, in zijn dromen en in zijn begeerten. Dan wordt door het werk des Heeren gevoeld dat álles buíten Christus zonde is, dat alles buiten Christus verdoemd is, en dat alles buiten Christus de dood is. Maar nog meer, want de Heere gaat in die eerste vallei, dus onder de wet, zonde tot schúld maken. O geliefden, dan krijgt die mens een schuld bij de hemelse Schuldheer, die reikt van de aarde tot aan de hemel. En dan gaat die schuld steeds zwaarder op de schouders van die mens drukken; ja, die schuld gaat steeds zwaarder op het hárt wegen. O geliefden, die schuld maakt dat die mens steeds gebogener over de aarde gaat, en dat die mens soms door die schuld schier vermorzeld wordt, om soms zelfs plat op de aarde terecht te komen. Ja, als er van de Hemel in de ziel klinkt: “Betaal Mij wat gij schuldig zijt”, dan wordt daar uit de diepten der ellenden een roepen om genade geboren. O geliefden, wat een smart is er dan, wat een kruipen in het stof is er dan, wat een tranen vloeien er dan, wat worden er dan belijdenissen in schuldverslagenheid gehoord van overtredingen en ongerechtigheden. Ach, dan wordt de bede van de tollenaar achter in de tempel zo mee beleefd en mee gebeden, en dan klinkt daar op: “O God, zijt mij zondaar genadig.” Maar geliefden, is dat nu al praktisch geworden in uw leven en in jouw leven? Zijn dit nu zaken waar u uw hart naast mag leggen en die u ook bevindelijk hebt leren kennen, omdat u als een afgaand beest in die eerste vallei onder de wet gebracht bent? Ja, kunt u ervan getuigen, in die diepte en in die laagte, tot een goddeloze schuldenaar voor God geworden te zijn?, en door het ontdekkende en ontgrondende werk des Heeren alle gronden tot de zaligheid in het eigen hart en leven te zijn kwijtgeraakt, en zelfs tot een gruwelijk monster voor God te zijn geworden? O geliefden, vraagt het uzelf toch af, want daar weten nu al Gods ware kinderen van.

En geliefden, bedriegt uzelf dan niet door uzelf, vanwege het herkennen van deze zaken, bij Gods volk te rekenen. Want natuurlijk wordt deze kennis geleerd door Gods beminden, maar als u niet verder komt dan deze zaken, o, dan komt u alles te kort. En als u denkt dat u daarmee op de toeleidende weg tot Christus bent gebracht, dan vergist u zich geweldig. Want

o geliefden, altijd weer moeten we er rekening mee houden dat de gemene genade des Geestes werkzaam kan zijn. Daarom leerde het oude volk vroeger ook altijd dat slechts het einde het begin zal verklaren. Ja, slechts wanneer ge in de dadelijkheid en in een weg van recht in Christus zijt ingelijfd, zal openbaar komen wat de Heere in vroegere tijden zaligmakend heeft uitgewerkt. O, slechts wanneer ge met bewustheid in de armen van Christus zijt weggezonden, zijt ge in waarheid wederom geboren tot kind van God. Nooit eerder, geliefden!

Ach weet u, Gods Woord is hierin zo helder, want slechts “die den Zoon heeft, die heeft het leven”, zo zegt de Schrift; en slechts “die in Christus is, die is een nieuw schepsel.”

En dan kom ik heel wat mensen tegen die menen dat ze een kind van God zijn omdat ze enige stappen hebben gezet op weg naar de eerste vallei onder de wet; en omdat ze iets hebben leren kennen van hun verdorvenheid en hun verdoemdheid. Maar verder is er niets met hen gebeurd, en ze zijn zéker niet gebracht in de vierschaar Gods, waar ze verloren moesten gaan met zichzelf onder en door het verdoemende en wraakoefende recht Gods, om Christus in de armen te vallen. Daar weten ze helemaal niets van. En toch worden ze bij Gods volk gerekend, toch krijgen ze de handen opgelegd, toch zetten velen het stempel hunner goedkeuring op hun zogenaamde bekering. En toch wordt ze met de berijmde Psalm 69:13 toegeroepen: “Houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven.” Immers, het is toch duidelijk dat de Heere in hun leven begonnen is; en wat de Heere begint, dat maakt Hij toch ook af. En zo reizen dezulken met opgeheven hoofde de hemel tegemoet, zo denken ze. Maar ze komen nergens anders terecht dan in de eeuwige smarten van de hel. O geliefden, hoe is het dan toch met ú? Laat u vanavond toch ernstig waarschuwen; vraagt u toch steeds opnieuw af hoe het er met u voorstaat, en smeekt de Heere toch om u bekend te maken wat uw weg is geweest.

In die eerste vallei onder de wet maken dezulken het ook mee dat die wet hen gaat vervloeken. Leest u maar in Galaten 3:10: “Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.” En die vervloeking van de wet wordt vanbinnen gevoeld, geliefden. O, elk woord van die wet is als een zweepslag, waaronder ze buigen. En Romeinen 3 wordt door dat volk zo diep doorleefd, geliefden, want daar staat toch dat er door de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd zal worden; en dat er niemand rechtvaardig is, ook niet één. Ach, dan gaan ze beleven dat de gehele wereld verdoemelijk is voor God, zodat er voor dat menskind niets anders overblijft dan verloren te

gaan, onder de toorne Gods. Ach geliefden, als de Heere dan Psalm 130:2, berijmd, gaat waarmaken en in het recht gaat treden, en gadeslaan de ongerechtigheden; ach, wie zal dan bestaan? Dan blijft er niets anders over dan het hoofd op het blok te leggen en dan naar Gods recht voor eeuwig om te komen. Ach geliefden, wat is het woord der Schrift dan toch waar, namelijk dat door de wet de kennis der zonde is. En wat leert zoenen dan de duizelingwekkende en onpeilbare diepte van de zondeval kennen. Och, je hebt mensen die zo makkelijk kunnen zeggen: “Zondaars zijn we allemaal.” En dan kun je al horen dat er bij die mensen niets van de Heere te vinden is. Want in die woorden van zulke mensen klinkt nog geen kruimeltje bewogenheid, nog geen spoortje smart en geen enkele spijt. Maar bij het wáre werk des Heeren, o, dan leren dezulken de grúwelijkheid van de zondeval kennen: de onmacht en de onbekwaamheid, en vooral ook de onwil, om aan de eisen van Gods wet te voldoen. En wat gaat zo’n mensenkind dan in smart over de zonde door het leven. O geliefden, dan wordt het hart van zoenen niet slechts verbroken, daar komen niet slechts barsten en scheuren in, maar dan wordt dat hart verbríjzeld onder de mokerslagen van Gods wet, waardoor dat mensenkind telkens weer op de knieën ligt om die goddeloosheden voor God te belijden, en zichzelf te verfoeien. Maar geliefden, weet ú daar bevindelijk dan al van? Hebt ú dit al werkelijk beleefd? Bent u al op het diepe plekje van verloren gaan gebracht? En hebt u daar al wenende gelegen, wetende dat het kwijt is voor u?

O geliefden, zovele mensen denken dat ze een goede kans maken om in de hemel te komen, maar dat diepe plekje van verloren gaan is onbekend voor hen. O, nimmer zijn ze als een afgaand beest in die diepe vallei onder de wet gekomen. En nooit hebben ze zichzelf leren verfoeien in stof en as om met de profeet Jesaja uit te roepen: “Wee mij, want ik verga.” Ach geliefden, ze zijn in de beleving nog nooit tot een monster van goddeloosheid en nog nooit tot een gevleesde duivel, die een walg heeft aan zichzelf, geworden. O, nooit hebben ze zichzelf leren kennen in hun gruwelijke verdorvenheid. Ja, we zien mensen over de wereld gaan met een blij en stralend gezicht, omdat ze de gedachte hebben op weg te zijn naar de hemel. Want, zo zeggen ze, ze hebben iets gezien van de Heere Jezus in Zijn lieflijkheid, in Zijn dierbaarheid en in Zijn beminnelijkheid; en ze hebben iets gevoeld van de aanwezigheid van de Heere Jezus; en dan is het toch duidelijk dat het goed is tussen God en hun ziel, en dat ze eeuwig gelukkig zullen worden? O geliefden, wat worden dezulken door de hedendaagse godsdienst aangewezen en aangeprezen, om ze tot voorbeelden te maken voor vele mensen. Maar bij de Heere ligt het anders, geliefden; bij de Heere is zien geen hebben. Bij de Heere geldt slechts dat je kind van Hem bent als je Christus in de dadelijkheid en in een weg van

recht geschonken hebt gekregen van Isrels God. O, bij de Heere is íets van Christus zien, Christus nog niet geschonken te hebben gekregen; en iets van Christus voelen, nog niet in Christus opgelost te zijn. En de door velen gehanteerde sluitrede en optelsom dat je een kind des Heeren bent als je eens een tekst hebt gekregen, als je eens een versje hebt ontvangen, of als je eens op een bijzondere wijze bent uitgered, gaat bij de Heere niet op. Want bij God geldt alleen de gerechtigheid van Christus. En die gerechtigheid van Christus word je alleen geschonken als je Christus in de dadelijkheid geschonken hebt gekregen, en als je daardoor het waar zaligmakend geloof hebt ontvangen. O geliefden, laat u daarom vanavond toch door de Heere onderzoeken hoe het met u is. Het is nog het heden der genade, ge zoudt nog in Christus ingelijfd kunnen worden, ge zoudt nog wederom geboren kunnen worden, eer dat de HEERE het duister make en eer uw voeten zich stoten aan de schemerende bergen.

En geliefden, dan moet u zich vooral niet door ménsen laten onderzoeken, en dan moet u zich vooral niet aan het oordeel van mensen onderwerpen, want mensen zijn de vader der leugenen toegefallen. En mensen zeggen niet zelden: “Geloof jij het van mij, dan geloof ik het van jou.” Ja, mensen zetten meestentijds hun stempel op uw zogenaamd zaligmakende ervaringen om daardoor uw vriendschap te verwerven en om daardoor bij u een open deur te vinden. Maar geliefden, een mensenwoord heeft geen geldigheid in de vierschaar Gods, en dus in de rechtbank Gods. En als u daar verschijnt zonder Christus, o, dan is het kwijt voor u, eeuwig kwijt. Ja, als u niet meegemaakt hebt dat Christus tussen u en die vertoornde Rechter van hemel en aarde is getreden en dat Hij voor u waargemaakt heeft: “Dit deed Ik voor u, daar gij anders den eeuwigen dood hadt moeten sterven”, o geliefden, dan zal daar in uw oren klinken: “Werpt hem uit in de buitenste duisternis; daar zal weinig zijn en knersing der tanden.” Ach geliefden, ge staat met Gód in rekening, en ge zult aan die alwetende en alziende Gód moeten vragen: ”Doorgrond mij, en ken mijn hart, o Heere! is ’tgeen ik denk niet tot Uw eer?”

Wanneer de Heere ons echter als een afgaand beest in de eerste vallei heeft gebracht, dan gaat de Heere ook doortrekken, geliefden, en dan gaat Hij ons brengen in de tweede vallei, en dat is de vallei des doods. Dat is de vallei waarin we zullen moeten leren sterven; sterven aan de wereld; maar waarin we nog veelmeer moeten leren sterven aan onze godsdienst. O geliefden, in die tweede vallei gaat de Heere openbaar maken dat er niets van ons mensen meedoet tot onze zaligheid, dat er in ons geen kruimeltje is dat voor God kan bestaan, dat er geen speldenknopje in ons is dat meetelt bij de Heere. O geliefden, alles van ons is verdoemelijk voor God, en alles van ons gaat er dan ook in die tweede vallei des doods áán; al onze goede werken, al onze goede voornemens, al onze vrome gesprekken, al onze bijzonder gevoelige

ervaringen; ja, alles van ons wordt verteerd door het oordeelsvuur des Heeren, en is als een wegwerpelijk kleed. O geliefden, in die tweede vallei gaan we beleven dat er niets van ons voor God kan bestaan, en dat alles buiten Christus verdoemd is. En daardoor gaat dat mensenkind in die tweede vallei ook beleven dat er maar één mogelijkheid is om zalig te worden, en dat is in en door Christus. O, dan wordt daar in die tweede vallei ook het roepen en smeken geboren om die Zaligmaker in de armen te mogen vallen. Ja, dan klinken daar die oude woorden: “Geef mij Jezus of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.” Ach geliefden, dan gaat het dezulken niet meer om de hemel, dan gaat het dezulken er ook niet om dat ze gered worden uit de hel, maar dan willen ze alleen Christus ontvangen, om uit en door Christus God drie-enig te verheerlijken. Ach, als dan de Catechismus in Zondag 5 vraagt: “Is er enig middel, waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en wederom tot genade komen?” dan is er maar één antwoord, en dat is: Christus, Christus alleen. Want alleen Christus heeft de zonden van Gods volk verzoend, alleen Christus heeft de schuld van dat volk betaald, alleen Christus heeft genoeggedaan aan het recht Gods. Ja, Hij alleen heeft uitgeroepen: “Het is volbracht”, om alles te volbrengen bij Zijn Vader, zodat er een volk van goddelozen en verdorvenen, dat Hem van voor de grondlegging der wereld is geschonken, behouden kan worden. O, Christus alleen is genoeg tot de zaligheid. En die Christus wil zoen ontvangen; en met de mantel van Christus’ gerechtigheid wil zoen bedekt worden, ja, in de armen van die Christus wil zoen wegzinken, en de kussen van Christus’ mond wil zoen gevoelen.

Maar geliefden, luistert goed, hoor, want met dat verlangen hééft dat mensenkind Christus nog niet. Past op, hoor, want we leven in zo’n donkere tijd, geliefden. O, je kunt verlangen naar Christus en je kunt uitzien naar Christus, en roepen om Christus en Zijn gerechtigheid, Zijn heiligheid en Zijn heerlijkheid, maar Christus moet je in de dadelijkheid van Isrels God geschónken worden.

Ach weet u, in onze tijd worden er zoveel leugens verkondigd, ook op plaatsen waar je dat niet zou verwachten. En mensen die in de tweede vallei terechtgekomen zijn, worden tegenwoordig in allerlei boekjes en bladen zonder meer bij Gods volk gezet. Want, zo zegt men, deze dingen te kunnen beleven en te kunnen noemen kan toch alleen maar als de Heilige Geest in je ziel werkt. En dat is waar, geliefden, dat is ontwijfelbaar waar; maar er is niet alleen het zaligmakende werk van de Heilige Geest, er is ook de gemene genade des Heiligen Geestes, en zeker in die tweede vallei. En door die gemene genade des Geestes kan het lijken alsof je zalig gemaakt bent, en tot een kind des Heeren bent herschapen. Ja, hierdoor kun je

een ánder hart hebben, maar, als bij koning Saul, komt het nooit verder. Hierdoor kun je in aangenaamheid met Gods kinderen omgaan, maar dat is dan net als bij Achitófel: niet echt. Hierdoor is het als bij Judas, en noemt u al die andere voorbeelden maar op. Ach, door de gemene genade kan het zó ver gaan, geliefden, dan kun je als een dwaze maagd een prachtig bruiloftskleed aanhebben, dan kun je met een brandende lamp in je hand lopen, en dan kun je de hemelse Bruidegom tegemoet gaan, maar dan is het nochtans mis. Want door de komst van die Bruidegom komt het bedrog openbaar, en komen dezulken in de onbeschrijflijke helse smarten terecht van de buitenste duisternis. Want geliefden, met het verstand kan het zó ver gaan, en in de gesprekken met Gods kinderen kun je dan de indruk wekken van het wederbarende werk des Heeren af te weten. Maar dan wordt het leven bij God vandaan gemist, dan wordt Christus gemist. O, ziet het toch na hoe het met u is gesteld. En als u nooit gebracht bent in het dodelijkst tijdsgewricht van de vierschaar Gods, o geliefden, dan hebt u Christus nooit geschonken gekregen. Want Christus wordt u pas geschonken van achter het recht, en dus pas wanneer u onder en door het verdoemende recht Gods verlóren bent gegaan. Nooit eerder. Ach, dan kunt u handen en zakken vol hebben met teksten, met psalmversjes en met aandoeningen; dan kunt u rijen flessen met uw tranen hebben staan, maar er zal er niet één in Gods fles vergaderd zijn als u niet in Christus bent ingelijfd. En geliefden, dan zult u voor die onkreukbare Rechter van hemel en aarde geen bestaan hebben. O, dat u zich toch van de Heere zou laten onderzoeken.

Dan willen we nu eerst met elkaar gaan zingen uit de 51e Psalm en daarvan het 1e zangvers:

Genâ, o God, genâ, hoor mijn gebed;
Verschoon mij toch naar Uw barmhartigheden;
Delg uit mijn schuld, vergeef mijn overtreden;
Uw goedheid wordt noch paal noch perk gezet.
Ai, was mij wel van ongerechtigheid;
Mijn schuld is zwaar, ik heb Uw wet geschonden;
Zie mijn berouw, hoor hoe een boet'ling pleit,
En reinig mij van al mijn vuile zonden.

Vervolgens gaat de Heere verder werken, geliefden, en dan wordt zo'n mensenkind gelijk een afgaand beest in de derde vallei gebracht, en dat is de vallei van het niets zijn. O geliefden, dat

is een ontzaglijk diepe vallei. Want daar moet een mensenkind leren dat er niet alleen van hem of haar niets meetelt bij de Heere, maar dat dit mensenkind zélf helemaal niets is, absoluut niets. O, dan moeten de vijf dierbare nieten van vader Schortinghuis bevindelijk geleerd worden, die luiden: ik wil niet, ik weet niet, ik kan niet, ik heb niet, ik deug niet, om tot een nul en een niet te worden. En geliefden, daar protesteert een mens met zijn hele bestaan in alle felheid tegen. Och, weet u, een mens wil graag de zaligheid ontvangen. Natuurlijk. Maar niet in de weg van de volkomen ontleding, niet in het pad van het kwijtworden van álles. Een mens wil toch graag wat overhouden tot zijn of haar behoud; een mens wil de zaligheid niet ontvangen als een bedelaar, als een Lázarus, liggend voor de poort van de rijke man, of als een Kananése vrouw, die als een hondeke onder de tafel terecht moest komen. Ach geliefden, een mens wil best wel veel kwijtraken om zalig te kunnen worden, maar niet álles, want een mens wil toch nog graag een tekst, een psalmvers, een traantje, of een gevoeligheidje overhouden als grond voor de zaligheid; een mens wil toch nog graag één voetje grond beslaan tot zekerheid van een plaats in de hemel. En een mens wil toch graag wel op één turfje kunnen staan om zeker te weten behouden te zijn. En daarmee, geliefden, daarmee is een mens dan niet meer dan een nabij-christen. Want een mens zal in die derde vallei bevindelijk gaan leren om alles los te laten, omdat de zaligheid slechts ligt in een geschónken Christus. O geliefden, al komt dan alles daartegen in opstand, en al briest een mens daartegen, de Heere gaat op Zijn tijd doortrekken in die derde vallei, en Hij gaat Zijn beminden op dat plekje brengen waar ze volkomen aan de zijde Gods vallen, en dus “onder het heilig recht, waar de ziele niet meer vercht, maar billijkt het zondenloon, wat haar ook overkoom’.” O geliefden, daar wil een mens nooit meer zalig worden ten koste van Gods recht; daar leert zoen het recht Gods beminnen. Ja geliefden, in die derde vallei wordt een mens niets in zichzelf, en daar wordt een mens gebracht in dat punt des tijds van het dodelijkst tijdsgewricht, om daar met het hele hart te zeggen: “Heere, bent U met mijn doem gediend, zoek Uw eer, ik heb het verdiend.” Ach geliefden, daar is alles goed wat God doet. En daar sterft een mens door de wet der wet, zoals de apostel Paulus zegt. Ja, dáár is een mens – hoort u –, dáár is een mens afgesneden van de wereld, afgesneden van de godsdienst en ook afgesneden van het leven, en dus afgesneden van de eerste Adam. En dat komt de Heere te voltrekken in het leven van al Zijn kinderen. Want de Heere zegt in Zijn Woord dat Hij een afgesneden zaak zal doen op de aarde. Och, dan kunnen we tegenwoordig op veel plaatsen vernemen dat er maar enkelen van Gods volk zijn die dit meemaken, en dat alle anderen daar niets van kennen, en nochtans zalig worden. Maar geliefden, dat kan nóóit. Echter, als u niet die drievoudige afsnijding hebt leren kennen, dan bent u nog nooit in waarheid afgesneden

van Adam. En als u niet afgesneden bent van de eerste Adam, kunt u ook nooit in een geestelijk huwelijk treden met de tweede Adam, met Christus. Dan zou u immers geestelijk overspel plegen. En daarom komt de Heere dat ware volk op Zijn tijd volkomen af te snijden van alles wat geen God in Christus is, om zulke doodschuldigen, doemwaardigen en helwaardigen in Christus' armen te doen wegzinken, en dezulken uit genade een plaats te geven te midden van het jubelende volk van God, dat eens eeuwig zal zingen van Gods goedertierenheên voor Gods troon. En dus geliefden, dus zullen al Gods beminden van eeuwigheid in waarheid gaan meemaken dat ze afgesneden worden van alles en dat ze mogen wegsmelten in Christus, Die hen van de vloek der wet verlost heeft, om Zelf een vloek te worden. Ja, dan mogen ze meemaken, geliefden – o, vraagt het maar aan Gods ware volk – dat ze door dat bloed van Christus gereinigd worden en wit gewassen worden als sneeuw, dat ze bekleed worden met het bruiloftskleed dat Christus is en dat Zijn weldaden zijn, en dat ze in waarheid mogen gaan zingen: “Maar (blij vooruitzicht dat mij streelt!) Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen, U in gerechtigheid aanschouwen, verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.” O geliefden, dan mogen ze er zeker van zijn, eens dáár te komen waar God drie-enig op het hoogst en het heerlijkst zal mogen worden geprezen. Ja, dan mogen we met ons derde aandachtspunt gaan spreken over **gelijk een wederom geboren beest**. Want dan worden ze uit en door Christus middels de wederbarende kracht des Heiligen Geestes herschapen tot een kind des Heeren. Ja, dan worden ze vervuld met de liefde ván Christus; en als wederomstuitende daad Gods is daar de liefde tót Christus in hun hart. Ach, dan smelten ze niet zelden weg in de liefde van Christus, om het uit te roepen met de bruid: “Ondersteunt gijlieden mij met de flessen, versterkt mij met de appelen, want ik ben krank van liefde.” En geliefden, dan pas – hoort u – dan pas wordt het waar zaligmakend geloof in waarheid ontvangen. Want dat waar zaligmakend geloof is een instrument dat de weldaden van Christus, door het werk des Heiligen Geestes, gaat toepassen aan dat kind des Heeren. Je zou kunnen zeggen: Het waar zaligmakend geloof is als de handen die uitgestrekt worden en waar Christus al Zijn heerlijkheden in komt te leggen, door het werk des Geestes. Ach geliefden, veel mensen denken dat ze al waar zaligmakend geloof hebben, terwijl ze Christus nog nooit geschonken hebben gekregen. Ach, dan kunt u wel nagaan, dat er wel geloof kan zijn, maar dat dit niets anders is dan verstandsgeloof, historisch geloof, wondergeloof, of tijdgeloof. En deze geloofssoorten doen niet mee bij de Heere, want alleen het waar zaligmakend geloof is de levende verbinding tussen Christus en een kind des Heeren. En dat geloof is er nooit buiten een geschonken Christus. Ach, wat zou het toch erg zijn als u zich op dit punt laat bedriegen voor de eeuwigheid, want dan mist u niet alleen het waar zaligmakend geloof, maar dan mist

u Christus, en buiten Christus is geen leven. O geliefden, ik gun u zo de eeuwige zaligheid, en daarom bid ik u, als gezant van Christuswege: Laat u met God verzoenen.

Maar in die vallei gebeurt nog meer, geliefden, want daar gaat door het werk van de Heilige Geest ook het tweede gedeelte van onze tekst werkelijkheid worden. En daarin leest u dat de Heilige Geest dezulken rust gaat geven, uit en door de enige ware Rustaanbrenger, de Heere Jezus Christus. O geliefden, de Heere Jezus heeft in Matthéüs 11:28 gezegd: “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.” En Hij gaat dit kostelijke woord wáármaken in het leven van degenen die vermoeid zijn van al hun pogen om de wet te vervullen, die getobd hebben vanwege hun zonden en hun ongerechtigheden, die door onweder zijn voortgedreven en ongetroost over de wereld zijn gegaan; maar die in de derde vallei met zichzelf zijn omgekomen en in Christus mochten wegsmelten. O geliefden, dan gaat de Heilige Geest dezulken, voor wie Christus werkelijk hun Heiland, hun Zaligmaker en hun Verlosser is geworden, vervullen met de rust uit Christus. En weet u, dan is de Kerke Gods uitgewerkt, dan mogen ze steunen op de toegerekende arbeid van Christus, dan blijft er een rust over voor het volk van God, omdat Christus alles voor dat volk heeft volbracht.

Ach geliefden, we zien zo duidelijk aan vele wereldlingen, maar ook aan vele kerkmensen, dat die ware rust wordt gemist; want dan zien we mensen jagen en jachten door het leven, dan zien we hoe ze honderden, ja, duizenden kilometers afleggen om in een ver oord enige rust te vinden. Dan bemerken we hoe er door tallozen rustgevende tabletten worden geslikt om toch maar enigszins wat van rust te kunnen genieten. Maar wanneer een mensenkind, gelijk een wederom geboren beest in Christus' armen mag wegsmelten, o, dan gaat de Heilige Geest zoen uit Christus die ware rust schenken. Ach geliefden, en als dat gekend mag worden, dan wil zo'n mensenkind niets liever dan op zijn eigen vertrouwde plekje de gemeenschap met Christus beleven en regelmatig wegzinken in Zijn armen. Ja, dan bedelt dat ware kind des Heeren om gebracht te worden in de binnenkameren van die Koning, opdat Hij Zijn linkerhand onder het hoofd zal leggen en hem met Zijn rechterhand zal omhelzen. O, dat is het leven van het leven. En dan verzuchten ze niet zelden: “Heere, wanneer komt die dag, dat ik toch bij U zal wezen en zien Uw aanschijn geprezen?”

Maar geliefden, er moet nog meer worden beleefd, want er is ook nog een vierde vallei, en dat is de vallei van de Evangelische gehoorzaamheid. Want de Kerke Gods krijgt na de wedergeboorte de wet des Heeren terug, maar nu zonder vloek, als regel der dankbaarheid. En dat volk komt in die vierde vallei terecht om daar de Heere te dienen, te eren, te beminnen en

groot te maken. Ja, om daar als het ware de geur van Christus te verspreiden en het werk des Heeren in hun ziel zichtbaar te maken in de praktijk van hun leven. Maar geliefden, dat brengt wel een hevige strijd tussen de oude mens en de nieuwe mens met zich mee; dat brengt een enorme strijd tussen vlees en Geest met zich mee, tussen de oude begeerten en het verlangen om Christus lief te hebben. Ach, dan moet zo'n mensenkind niet zelden verzuchten nooit gedacht te hebben "dat haar tere ziel nog zoveel van het aardse overhield'." O, dan moet zoen soms met David uitschreien: "Mijn ziel kleeft aan het stof", of met de apostel Paulus zeggen: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?" O geliefden, dan moet dat kind des Heeren erachter komen dat er maar een klein beginsel van dat nieuwe leven in het eigen bestaan wordt gevonden. Maar dan komt de Heilige Geest zoen rust te schenken, door duidelijk te tonen dat niet alleen de rechtvaardigmaking, maar ook de heiligmaking uit Christus wordt geschonken, en dat de heiligheid dus een geschenk is dat al bij de wedergeboorte is ontvangen, en dat dit mensenkind eens eeuwig heilig leven zal bij de Heere, om nooit meer te zondigen, nooit meer aan Gods Woord te twijfelen, maar eeuwig te zingen van Gods goedertierenheên en eeuwig uit te roepen: "Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen." Ach, geliefden, wanneer een mensenkind werkelijk gelijk een wederom geboren beest álles voor de Heere leert overhebben, o, dan mag het, uit en door het werk des Geestes, die ware rust ontvangen.

En dan komt dat volk in de vijfde vallei, geliefden, en dat is de vallei van de Vaderlijke verdrukkingen, van de Vaderlijke kastijdingen. Want de Heere kastijdt Zijn volk. O, zoals goud en zilver in de smeltkroes wordt geworpen, zo wordt dat ware volk ook in de verdrukkingen gebracht, in de smarten gebracht, door ziekte, door tegenheden, door verlies van beminden. O, dan moet als het ware het schuim uit het goud en het zilver worden gehaald, en dan moet een mensenkind leren dat het een nauwelijks zalig worden is; een zalig worden door de nauwte en door de engte, maar een heerlijk zalig worden.

En dan is er nog de zesde vallei: de vallei van de bestrijdingen door de satan. Ach geliefden, rekent er maar op dat de satan die ware kinderen Gods weet te vinden. Ja, zoals piraten nimmer op een leeg schip aankomen, maar wel op een vol schip, zo doet de duivel dat ook. En hij grijpt ze aan, hij probeert ze wijs te maken dat ze de zonde tegen de Heilige Geest hebben begaan, en dat er voor hen dus geen mogelijkheid is om zalig te worden. Hij probeert ze steeds weer in de oren te fluisteren: "Gij hebt geen heil bij God", zodat ze soms neerzinken in moedeloosheid en in krachteloosheid. Maar geliefden, die duivel mag van de Heere dit werk doen om dat kind des Heeren steeds weer op de plek te brengen waar het duidelijk gemaakt

kan worden: “Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht.” O, dan ziet dat mensenkind weer dat er honing aan de roede is, en dat de Heere ook al die aanvechtingen, bestrijdingen en verzoekingingen van de duivel wil gebruiken om dat kind des Heeren des te meer te doen vertrouwen op de Heere.

En dan de zevende vallei, geliefden, dat is de vallei van de schaduwen des doods. O, de dood blijft de laatste vijand, ook voor een kind des Heeren. Maar als dat kind des Heeren in die zevende vallei komt, o, dan blijkt de dood slechts een scháduw van de dood te zijn, want dan is de prikkel uít de dood. En dan mag dat kind des Heeren met een David zeggen: “Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met Mij.” En door dat dal van die schaduw des doods komt dat volk in de achtste vallei. Acht is het getal van de volheid. O geliefden, dan komen dezulken Thuis, bij de Heere. Dan komen dezulken in de hemelse heerlijkheid. Dan mogen ze het wonder meemaken dat zo’n beest zalig wordt en dat zo’n beest bekwaam gemaakt wordt tot de eeuwige, volmaakte lofprijzing van de drie-enige God. O, dan krijgen ze dat wonder nooit uitgewonderd. O geliefden, dan roepen ze met de vele kinderen Gods uit: “De zaligheid zij onzen God, Die op den troon zit, en het Lam.” Ja, dan zijn ze verwonderd dat de Heere dit alles heeft gewrocht in het leven van zo’n wegloper, van zo’n goddeloze, van zo’n opstandeling.

Ach, geliefden, mag u er dan ook al van weten gelijk een beest afgedaald te zijn, wederom geboren te zijn, en die valleien te hebben doorwandeld, om een Thuiskomen te hebben?

O, onbekeerden onder ons, wat hebt ge veel verzameld in uw leven, en wat maakt ge misschien bij tijd en wijle het optelsommetje van hetgeen er allemaal in uw bestaan is geschied, om uzelf daarmee bij Gods volk te zetten. O, onbekeerden, ge hebt vanavond gehoord dat dit alles niet meedoet tot uw behoud, want ge zult in Chrístus moeten zijn. O, dan is het nog het heden der genade en dan kunt ge nog roepen en bedelen om dat waarachtig wederbarende werk des Heeren.

En bekommerden onder ons, o, wat hebt ge uzelf leren kennen als een beest. Wat hebt ge soms een walg van uzelf. Maar wat hebt ge ook leren zien op die dierbare, lieve Heiland en Zaligmaker. O bekommerden, smeekt de Heere toch om u waarachtig te komen wederbaren en om u in die valleien te brengen als kind des Heeren, opdat ge eens in de achtste vallei zult zijn en ge eeuwig God zult beminnen.

En volk des Heeren, wat heeft de Heere u vele valleien doen betreden, en wat weet ge ervan om in Christus weggesmolten te zijn. Maar wat weet ge ook van de aanvechtingen van de duivel en van de zwakheid van het vlees, ja, ge weet ervan hoe ge bestreden kunt worden, maar ook hoe de Heere u wel eens de lieflijkheden des hemels doet smaken, om weer te ervaren dat de Heere instaat voor Zijn eigen werk. Ach volk, zie er dan maar naar uit om God eeuwig groot te maken, en getuig maar van het ware werk des Heeren in uw ziel in deze donkere tijd.

Ach, schenke de Heere ons dan wat Hem verhoogt en verheerlijkt, nu en tot in eeuwigheid.

Amen.

Zingen: Psalm 36:2

Uw goedheid HEER', is hemelhoog,
Uw waarheid tot den wolkenboog;
Uw recht is als Gods bergen;
Uw oordeel grond'loos; Gij behoedt
En zegent mens en beest, en doet
Uw hulp nooit vrucht'loos vergen.
Hoe groot is Uw goedgunstigheid!
Hoe zijn Uw vleug'len uitgebreid!
Hier wordt de rust geschonken;
Hier 't vette van Uw huis gesmaakt;
Een volle beek van wellust maakt
Hier elk in liefde dronken.